

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **Ů. B.**, zastoupeného JUDr. Marií Nedvědovou, advokátkou se sídlem Sloupská 135, Nový Bor, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2008, č. j. OAM-81/LE-03-05-2008, o udělení mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 10. 2008, č. j. 46 Az 29/2008 – 69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatele, JUDr. Marii Nedvědové, advokátce se sídlem Sloupská 135, Nový Bor, **se přiznává** odměna za poskytnutou právní službu ve výši 6591 Kč. Tato částka bude uhrazena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 11. 2. 2008, č. j. OAM-81/LE-03-05-2008. Tímto rozhodnutím správní orgán stěžovateli neudělil mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného kasační stížnost, v níž v obecné rovině konstatoval, že ji podává z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a že vyhodnocení jeho situace v rozporu se zákonem zakládá přijatelnost této kasační stížnosti. V doplnění učiněném prostřednictvím ustanovené zástupkyně

již uplatňuje konkrétní námitky. Krajský soud se podle jeho názoru ve svém rozsudku nevypořádal s otázkou, že došlo k neoprávněnému napadání stěžovatele ze strany policejních orgánů jako orgánů státu kvůli jeho podpoře strany DTP (prokurdská Strana za demokratickou společnost). Soud dále uvedl, že stěžovatel nebyl pronásledován, ale pouze jednou napaden příslušníky bezpečnostních složek státu a jednou postřelen, přičemž stěžovatel se pouze domnívá, že jej postřelil policista. Takové tvrzení přenášející důkazní břemeno na svou osobu stěžovatel považuje za naprosto nelogické a v rozporu s právními předpisy Evropské unie. Problematickou se podle něj jeví i věta z rozsudku, že za pronásledování nelze považovat výhrůžky policistů, neboť údajně trvaly omezenou dobu, a policisté se nakonec se stěžovatelem chtěli smířit, o což neměl zájem. V závěru stěžovatel poukazuje na nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro jeho nesrozumitelnost, neboť na jednu stranu se v něm uvádí, že dochází k trvalému pokroku u reforem zákonů v Turecku a na druhou stranu se konstatuje velké množství prohlášení různých organizací o porušování lidských práv v Turecku. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany formou azylu, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., ale také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud v souladu s citovaným rozsudkem zkoumal, zda kasační stížnost obsahuje námitky, které by svým obsahem přesahovaly vlastní zájmy stěžovatele ve výše uvedeném smyslu.

V úvodu je nutno konstatovat, že mezinárodní ochrana ve formě azylu stěžovateli nebyla přiznána, neboť žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatelem popisované události

(v souvislosti s podporou stran DTP a PKK byl stěžovatel v roce 2004 vyslýchán policií, při výslechu byl příslušníky policie zraněn; v roce 2005 byl postřelen, dle stěžovatele nelze vyloučit, že pachatelem byl jeden z policistů) se neudály z důvodu pronásledování stěžovatele státní mocí v zemi původu, ale jeho potíže byly způsobeny nezákonným jednáním jednotlivců. Stěžovatel svou podporou v té době teroristické strany PKK vyvolal oprávněný zájem policie, negativní jednání jednotlivých příslušníků vůči němu však nelze přičítat v tomto konkrétním případě státu, přestože k němu došlo při výkonu státní moci. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí zdůraznil, že turecké zákony toto jednání označují za trestné, ke stížnosti stěžovatele byly aktivovány nástroje k nápravě selhání jednotlivců ve státní službě, s obviněnými policisty bylo zahájeno a vedeno trestní řízení, tudíž nelze dospět k závěru, že stát persekucní jednání policistů vůči stěžovateli toleroval či podporoval. Žalovaný ani krajský soud nezpochybovaly tvrzení stěžovatele, nebagatelizovaly jeho potíže v zemi původu, nýbrž uvedly důvody, proč jeho potíže přičítají jednání soukromých osob a nikoli státu.

Většina námitek kasační stížnosti však obsahově směřuje proti skutečnostem, které nebyly pro výše uvedený závěr podstatné a byly v napadeném rozsudku krajského soudu zmíněny spíše v rekapitulační části. Vzhledem k tomu, že žalovaný nezpochyboval, že stěžovatel byl napadán ze strany příslušníků policie neoprávněně, krajský soud se touto otázkou nijak podrobně nezabýval. Stěžovateli nebylo žalovaným ani krajským soudem vytýkáno, že nevyčkal v Turecku rozhodnutí soudu v řízení proti obviněným policistům, tato skutečnost byla uváděna v souvislosti se závěrem, dle něhož nelze dovozovat nečinnost státní moci při stíhání těchto pachatelů, pokud soud neukončil řízení před vycestováním stěžovatele ze země původu. Krajský soud se vzhledem k vymezení předmětu posuzování nezabýval otázkou dodržování či porušování lidských práv v Turecku, tyto informace jsou uvedeny ve shrnutí obsahu rozhodnutí žalovaného, který v něm odkazoval na zprávy o zemi původu, jež si k rozhodnutí opatřil. Jak je uvedeno výše, těžištěm rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany bylo v dané věci posouzení jiných skutečností. Přestože krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že nebylo prokázáno, kdo v roce 2005 na stěžovatele střelil, Nejvyšší správní soud odkazuje na výše shrnutou podstatu odůvodnění, z čehož vyplývá, že tato skutečnost nebyla důvodem pro zamítnutí žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany a následně důvodem pro zamítnutí žaloby napadající nezákonnost tohoto rozhodnutí. Nejvyšší správní soud se z úřední povinnosti zabýval otázkou, zda vznášení námitek proti skutečnostem, které nebyly pro výrok napadeného rozhodnutí krajského soudu podstatné, není vyvoláno nepřezkoumatelností tohoto rozhodnutí pro nedostatek důvodů. K této otázce Nejvyšší správní soud odkazuje na svou ustálenou judikaturu, a to například rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75 (zveřejněn pod č. 133/2004 Sb. NSS). Dále k povinnosti opírat kasační stížnost o skutečnosti uvedené v napadeném rozhodnutí jako relevantní viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2007, č. j. 8 As 52/2006 - 74 (zveřejněno pod č. 1655/2008 Sb. NSS). Dle závěrů uvedených v těchto rozhodnutích Nejvyšší správní soud nepovažuje napadený rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť, přestože jeho odůvodnění mohlo být podrobnější, lze z něho seznat, na základě jakých skutečností krajský soud dospěl k výroku rozhodnutí a jak tyto skutečnosti hodnotil.

Stěžovatel dále zpochybňuje část odůvodnění napadeného rozsudku, podle které za pronásledování ani odůvodněné pronásledování nelze považovat výhrůžky policistů, neboť údajně trvaly omezenou dobu a policisté se nakonec chtěli se žalobcem smířit, o což však prý neměl zájem. Tato námitka obsahově směřuje proti závěru, dle něhož byly potíže stěžovatele způsobeny jednáním soukromých osob, které nebylo v dané věci možno přičítat státu. Touto problematikou se Nejvyšší správní soud zabýval v několika svých rozhodnutích. Zmínit lze např. rozsudek ze dne 28. 2. 2007, č. j. 4 Azs 146/2006 - 100 (zveřejněn na www.nssoud.cz, jakož i veškerá následně uvedená rozhodnutí Nejvyššího správního soudu), ze kterého vyplývá, že „*vybrožování ze strany policistů [...] bez dalšího [...] nelze považovat za jednání soukromých osob, které není přičitatelné státním orgánům*“. Podle rozsudku ze dne 19. 10. 2005, č. j. 3 Azs 428/2004 - 83, „*jednání soukromých osob bez prokazatelné nebo alespoň naznačené vazby na státní aparát je však možné považovat za pronásledování ve smyslu azylového zákona pouze tehdy, jestliže jej lze připsat státu alespoň v tom smyslu, že jej stát skrytě nebo otevřeně podporuje, že jej vědomě toleruje nebo že proti němu není schopen poskytnout adekvátní ochranu*“. Obecněji se zdejší soud vyjádřil k problémům se soukromými osobami v zemi původu v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36: „*Vybrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém [...] dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny. Obavy žadatele o azyl spočívající v tom, že organizované skupiny, resp. jejich členové, používající nelegálních metod mu vyhrožují, že proti němu použijí násilí v míře ohrožující jak jeho zdraví, tak jeho život, [...] nelze podřadit pod žádnou ze skutečností uvedenou v zákoně o azylu, která by odůvodňovala udělení azylu*“. Relevantní je rovněž odkaz na rozsudek ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, dle něhož „*příkoří, jemuž se stěžovatel vycestováním z vlasti vyhýbá, tj. jednorázové potíže s policií v jednom konkrétním případě, nelze z hlediska jeho intenzity ještě považovat za jev státní mocí přímo vyvolaný, tajně podporovaný, státními orgány vědomě trpěný či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaný ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu*“. Z citovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu vyplývá, že pokud se stal ojedinělý exces ze strany příslušníků bezpečnostních složek státu spočívající v jednání, které státní moc potírá a trestá, nelze *a priori* hovořit o pronásledování přičitatelném státu. Vždy je nutné zkoumat konkrétní okolnosti tvrzeného incidentu i obecnou situaci v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu. V dané věci stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, které by jednání policistů vůči němu neumožňovaly posoudit dle výše citovaných rozhodnutí.

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Stěžovateli byla pro toto řízení před soudem ustanovena zástupkyní advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, ve spojení s § 120 s. ř. s.). Zástupkyně zaslala zdejšímu soudu vyúčtování odměny a náhrady hotových výdajů za zastupování v této věci. V první řadě je třeba zdůraznit, že vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 484/2000 Sb., podle níž si advokátka účtuje odměnu a náhradu nákladů, stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení. Řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem ve správním soudnictví však takovým řízením není a odměna zástupce se určuje podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.

Odměna za zastupování tak není dána paušálem ve výši 9000 Kč podle § 8 vyhlášky č. 484/2000 Sb., ale určí se podle počtu provedených úkonů právní služby dle advokátního tarifu. Zástupkyně požadovala odměnu za 5 úkonů právní služby, a to: 1) sepsání kasační stížnosti ze 4. 2. 2009 proti usnesení o neustanovení advokáta; 2) zpětvzetí této kasační stížnosti ze 6. 3. 2009; 3) ustanovení a převzetí obhajoby ke dni 10. 3. 2009; 4) prostudování spisu dne 9. 4. 2009; a 5) odůvodnění kasační stížnosti z 15. 4. 2009. Ke každému z těchto úkonů uplatňuje režijní paušál ve výši 300 Kč jako náhradu hotových výdajů, dále účtuje cestovné ve výši 991 Kč a náhradu za ztrátu času v délce 4 hodin ve výši 800 Kč. Celkem tedy vyčíslila svou odměnu na 12 291 Kč.

Nejvyšší správní soud určil odměnu ustanovené zástupkyni podle advokátního tarifu, přičemž dospěl k závěru, že jí nelze přiznat odměnu za úkony, které uskutečnila před vydáním usnesení o jejím ustanovení dne 10. 3. 2009. Dle § 35 odst. 8 s. ř. s. stát platí hotové výdaje zástupce a jeho odměnu za zastupování osoby, které byl zástupce ustanoven usnesením předsedy senátu. Zákon tedy úhradu nákladů na zastoupení ze strany státu jednoznačně podmiňuje existencí vztahu mezi zástupcem a účastníkem řízení založeného pravomocným usnesením o ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s. ř. s. Tento vztah mezi stěžovatelem a JUDr. Marií Nedvědovou v době provedení úkonů právní služby ad 1) a 2) neexistoval, stěžovatele zastupovala na základě jí udělené plné moci ze dne 4. 1. 2009 (č. l. 107 spisu krajského soudu), zástupkyní ustanovenou dle § 35 odst. 8 s. ř. s. se stala až ke dni 12. 3. 2009. Soudní řád správní neobsahuje žádné ustanovení, dle něhož by bylo možno advokátu zastupujícímu účastníka na základě udělené plné moci hradit výdaje na jeho zastoupení ze státních prostředků. Z těchto důvodů nebylo možno za úkony právní služby provedené v řízení do 12. 3. 2009 přiznat zástupkyni odměnu dle § 35 odst. 8 s. ř. s.

Odměna zástupkyni byla stanovena za dva úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí zastoupení a doplnění odůvodnění meritorní kasační stížnosti [v souladu s ustanovením § 9 odst. 3 písm. f), § 7 a § 11 odst. 1 písm. b), d) advokátního tarifu] ve výši 2 x 2100 Kč; dále 2 x 300 Kč za úhradu hotových výdajů [§ 13 odst. 3 advokátního tarifu], tj. celkem 4800 Kč. Zástupkyni dále náleží náhrada nákladů za cestovné a ztrátu času ve výši 1791 Kč (cestovní náhrady ve výši 991 Kč, náhrada za ztrátu času za 4 hodiny). Celková částka 6591 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Zástupkyni nebyla přiznána odměna za jí uplatněný úkon právní služby spočívající v prostudování spisu dne 9. 4. 2009. Nejvyšší správní soud opakovaně ve své judikatuře uvedl, že nikoli za veškeré úkony, které zástupce ve věci učiní, je možno přiznat odměnu dle § 11 advokátního tarifu. Studium spisu zástupkyní stěžovatele dne 9. 4. 2009 je třeba pro účely určení její odměny považovat za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu (shodně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 – 40), nikoliv za samostatný právní úkon. Zástupkyně po ustanovení zástupkyní stěžovatele soudem dne 10. 3. 2009 v řízení neučinila žádný úkon, spis prostudovala po výzvě soudu ze dne 6. 4. 2009 k doplnění kasační stížnosti, je tedy možno konstatovat, že studium spisu bezprostředně souvisí s převzetím zastoupení a přípravou obhajoby stěžovatele.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu